

De school voor groene leiders

Indonesië heeft een privéschool voor internationale leerlingen die worden opgeleid om de wereld te verbeteren. Twee Nederlandse meisjes werpen zich op de plasticvervuiling.

Door Renée van Heteren en Emiel van Dongen

In de jungle van Bali staat een school die je eerder zou verwachten in Silicon Valley, onder de vleugels van een grote techondernemer. De missie heeft muskitaanse proporties: kant-en-klare 'groene leiders' afleveren om de problemen van de wereld op te lossen. Of in elk geval mensen die later, in de politiek of het bedrijfsleven, veranderingen teweegbrengen. De leerlingen komen uit 35 verschillende landen, waaronder Nederland. Ze worden aangemoedigd om sociale ondernemingen op te zetten. Oprichter John Hardy is ervan overtuigd dat zijn pupillen groene leiders worden als ze leren creatief te denken, samen te werken, problemen op te lossen, systemen te doorgronden en flexibel te zijn.

Op de Green School gaat alles anders. Het hoofdgebouw, een imposante constructie waarin zeven kilometer bamboe is verwerkt, staat op een jungleachtig terrein van acht hectare. Leerlingen zitten niet in klaslokalen. Ze krijgen les in een 'muurloze' omgeving waar ook een uitvindingslab, een muziekstudio, een yoga-zaal en een boerderij zijn ondergebracht. Blijven zitten kan hier niet. Scholieren worden geplaatst tussen andere kinderen op basis van hun sociaal-emotionele welzijn. Het onderwijs draait hier minder om kennis, en meer om het aanleren van nuttige vaardigheden. Het is ook een school voor alle leeftijden: kinderen zitten hier van hun derde tot hun achttienste. Rode draad: 'groen'.

'Hier staat "I love Green School" in de wc geschreven', vertelt Sanne van Oort, een van de twee Nederlandse medewerkers. 'In Nederland is dat wel anders, daar haten de meeste kinderen school. Dat vind ik niet gek: ze zitten de hele dag binnen. Hoe kun je dan leren wat er buiten gebeurt? Hier is het onderwijs projectgestuurd, waardoor ze kennis opdoen in de echte wereld. Muurloos les krijgen is hiervoor een metafoer.'

Het hele terrein van de Green School staat vol met resultaten van dit project-

Boven: leerlingen van de Green School zitten niet in bemuurde klaslokalen, maar in open ruimten. Rechts: de oprichter van de school, John Hardy. Onder: de half-Nederlandse zusjes Melati en Isabel. Zij proberen het gebruik van plastic zakjes tegen te gaan.

gestuurde onderwijs. Zoals de 'aquaponicskas', waar het water uit een visvijver in plantenbakken wordt gepompt. Door de ontlasting van de vissen zit het water vol meststoffen. Gevolg: chiliplantjes die groeien als kool.

Een groep middelbareschoolleerlingen heeft hier alles zelf gedaan: van technisch design en ecologisch ontwerp tot het achterliggende businessmodel. Zo'n project bestrijkt daardoor bijna het hele curriculum: biologie, wiskunde, techniek, economie. Voor de financiering van een project moet een groep aankloppen bij de Green School Bank. De bank is ooit opgezet met een donatie en bestaat uit leden van het financeteam, die het businessmodel van de leerlingen toetsen.

Sommige projecten ontstijgen het eenmalige en worden een sociale onderneming binnen de Green School. Inclu-

sief bedrijfsruimte, vaste medewerkers, merknaam en boekhouding. Zo is er een bedrijf voor afvalbeheer en recycling, een door leerlingen geleide winkel met zelfgemaakte duurzame producten, en een pendeldienst voor leerlingen en personeelsleden met drie busjes. Die rijden op biodiesel (B100) van kookolie, wat door leerlingen wordt opgehaald in nabij gelegen dorpen.

Scholieren worden ook gestimuleerd om sociale ondernemingen buiten school op te zetten. Een voorbeeld is Bye Bye Plastic Bags (BBPB) van de half-Nederlandse zussen Melati (17) en Isabel (15) Wijsen. 'We proberen het gebruik van plastic zakjes tegen te gaan via voorlichting en lobbywerk', zegt Melati. 'Ook promoten we alternatieve, herbruikbare tassen, onder andere via ons platform welcomealternativebags.com.' Ze spreekt ons vanuit Jakarta, waar ze voor de onderneming lobbyt bij regeringsambtenaren.

Dankzij het werk van de zussen heeft de gouverneur van Bali al toegezegd met wetgeving tegen plastic zakjes te komen. Melati: 'Zonder de steun van Green School waren we in vijf jaar tijd nooit zo ver gekomen.'

Melati en Isabel zijn perfecte voorbeelden van de "groene leiders" die ik

voor ogen had met de Green School', zegt John Hardy, die in 2006 met zijn echtgenote Cynthia het concept voor de school bedacht. Hardy verkocht tien jaar geleden zijn juwelenbusiness om de Green School op te richten. Tevreden constateert hij dat zijn school al veel verder is dan hij had durven dromen. Hardy: 'Onze eerste generatie groene leiders heeft al impact. Kijk naar Bye Bye Plastic Bags.'

Het doel van de school om leiders voort te brengen moet breed worden opgevat, nuanceert hoofd onderwijs Leslie Medema: 'Het gaat erom dat ze later kleine of grotere veranderingen teweegbrengen die de wereld beter maken. Dat kan binnen een bedrijf of de politiek zijn, maar ook in hun eigen omgeving.'

Toch staat de Green School nog voor een hoop uitdagingen. Zoals de aansluiting op het hoger onderwijs. Schoolhoofd Medema: 'We zijn bijvoorbeeld in Ne-

Leiders
'Het gaat erom dat ze later kleine of grotere veranderingen teweegbrengen die de wereld beter maken'

Surfboardvinnen

De Green School streeft naar een zelfvoorzienende en circulaire bedrijfsvoering. Er zijn zonnepanelen, een waterkrachtcentrale, een waterfiltersysteem, een afvalbeheersysteem en een compoststation. Alle gebouwen worden van bamboe gemaakt. In het 60 meter lange hoofdgebouw is 7 kilometer bamboe verwerkt. De school telt 435 leerlingen, onder wie 25 Nederlanders. De begeleiding is fors: één leraar op vijf leerlingen. Daarnaast zijn er nog zo'n 200 andere medewerkers. Het jaarlijkse schoolgeld loopt op van €8000 voor peuters van drie tot ongeveer €13.000 voor de oudste middelbare scholieren. Speciale projecten worden gefinancierd met donaties. Voor uitvindingslab iHub, een ruimte vol 3D-printers die nog in aanbouw is, werd \$200.000 opgehaald. Hier worden straks surfboardvinnen gemaakt van ingezamelde shampooflessen.

derland niet geaccrediteerd, dus moeten leerlingen een toelatingsexamen doen voor de universiteit. Twee van onze Nederlandse oud-leerlingen is dit al gelukt, maar het is wel iets waar ouders goed over moeten nadenken.'

De grootste uitdaging, zo stelt Hardy, is meer Green Schools te realiseren: 'Ik hoop er nog tien te bouwen voordat ik doodga.' Het staat hoog op het prioriteitenlijstje van de school, vertelt de Amerikaanse Medema: 'We hebben een speciale commissie voor uitbreiding. Wetgeving is het grootste obstakel. Nieuw-Zeeland lijkt de grootste kanshebber voor de volgende Green School. In Scandinavië kan het misschien. In landen zoals Nederland is het systeem echter zo rigide, daar krijg je zo'n school helaas nooit van de grond.'

Renée van Heteren en Emiel van Dongen zijn freelancejournalisten.

